

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Хащина Христина Олександрівна

**ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ МІСЦЕВИХ
ДЕРЖАВНИХ АРХІВНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ:
ТИПОЛОГІЯ, ОРГАНІЗАЦІЯ, ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

27.00.02 – документознавство,
архівознавство

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата
наук із соціальних комунікацій

Науковий керівник:
Філіппова Людмила Яківна
доктор педагогічних наук, професор

Харків – 2015

Мета дослідження

полягає в розробленні теоретико-методичних засад організації інформаційних ресурсів у місцевих державних архівних установах України на базі комп'ютерних та інтернет-комунікацій.

Об'єкт дослідження — інформаційно-документні ресурси місцевих державних архівних установ України

Предмет дослідження — типологічна й організаційна структура інформаційних ресурсів у місцевих державних архівах в умовах застосування інформаційно-комунікаційних технологій

Відповідно до мети дисертаційного дослідження визначено такі **завдання:**

- ❑ з'ясувати стан наукової розробленості теоретичних питань розвитку інформаційних ресурсів на місцевому рівні державної архівної системи;
- ❑ обґрунтувати теоретичну базу й методологічний апарат дослідження;
- ❑ виявити особливості типологічної структури інформаційних ресурсів місцевих державних архівних установ;
- ❑ визначити організаційні засади формування інформаційних ресурсів місцевих державних архівів;
- ❑ з'ясувати тенденції міжнародної інформаційної взаємодії у сфері розвитку інформаційних ресурсів місцевих державних архівів;
- ❑ розробити перспективні напрями формування електронних інформаційних ресурсів (EIP) у місцевих державних архівних установах України на базі інтернет-комунікацій.

Наукова новизна одержаних результатів

полягає в тому, що дисертація є першим міждисциплінарним дослідженням, у якому розглядаються сучасний стан та перспективи розвитку інформаційно-документних ресурсів місцевих державних архівних установ України із застосуванням ІКТ та інтернет-комунікацій

- вперше визначено особливості формування інформаційно-документних ресурсів (ІДР) державних місцевих архівів на внутрішньо-організаційному рівні, які характеризуються динамічними й інтегративними властивостями, спрямованими на активізацію створення ЕІР та гібридних архівних систем, відкритих для мережевого обміну архівною інформацією;
- уточнено типологічну структуру ІДР державних місцевих архівів з домінуючою роллю електронних джерел архівної інформації, як перспективних для подальшого розвитку архівних інформаційних систем;
- проаналізовано стан ЕІР державних місцевих архівних установ, як результату (продукту) інформаційної та довідково-бібліографічної архівної діяльності, основи архівування яких ще не унормовані на державному рівні, однак дотичні до державних місцевих архівних установ за місцем свого вироблення;

Наукова новизна одержаних результатів:

- виявлено головні тенденції міжнародної інформаційно-архівної взаємодії між українськими та зарубіжними архівами на місцевому організаційному рівні, які спрямовані на активізацію розробок національних і регіональних програм з формування, збереження й доступу до цифрової документальної спадщини; розповсюдження інформації про значущість документального надбання місцевого походження;
- запропоновано й обґрунтовано стратегічні напрями розвитку ЕІР місцевих державних архівів в організаційному та техніко-технологічному аспектах, як складових концептуального проекту розвитку електронного урядування в Україні;
- удосконалено теоретичні основи формування системи ІДР архівів, які базовані на положеннях концепції інформатизації архівної діяльності й інформаційних ресурсів регіону; принципах архівної співпраці та кооперації як у межах держави, так і на рівні міжнародного інформаційного обміну; принципах корпоративності, спадкоємності, технологічної інтеграції, спрямованих на ефективне використання ресурсів через засоби інформаційно-архівного сервісу;
- набула подальшого розвитку класифікація ЕІР державних місцевих архівних установ, склад яких визначено засобами інтернет-моніторингового інструментарію.

Практичне значення одержаних результатів

полягає в тому, що запропоновані перспективні орієнтири розвитку системи інформаційних ресурсів місцевих державних архівів в організаційному та техніко-технологічному аспектах, можна застосовувати в практиці роботи архівних установ місцевого рівня;

- а також - в системі підвищення кваліфікації працівників архівно-документаційних служб та установ;
- у процесі підготовки архівознавців та документознавців на профільних кафедрах вищих навчальних закладів України;
- в наукових дослідженнях сучасного архівознавства та документознавства.

Головні висновки дисертації

Виявлено й узагальнено типологічну структуру інформаційних ресурсів сучасних місцевих державних архівних установ, яка охоплює неелектронні та електронні інформаційні ресурси за головною ознакою – матеріальним носієм архівної інформації.

Неелектронні інформаційні ресурси представлені різнотиповими аналогами:

- архівні документи на паперовому носієві;
- кіно-, фото-, фоно-, відео- архівні документи;
- архівна документована продукція власної генерації.

Електронні інформаційні ресурси — це ресурси локального доступу (БД, ІС, ІПС); ресурси віддаленого доступу через Інтернет: веб-сайти, бази даних, інформаційно-пошукові системи.

. *Узагальнені схеми - на наступному слайді*

Таблиця 2.1. Схема типологічного розподілу інформаційних ресурсів архіву за матеріальним носієм архівної інформації

Інформаційні ресурси сучасних державних архівів	
Неелектронні інформаційні ресурси	Електронні інформаційні ресурси
• на паперовому (традиційному) носії	• веб-сайти у мережі Інтернет
• кіно-, фото-, фоно-, відеодокументи	• бази даних
	• інформаційні та інформаційно-пошукові архівні системи

Таблиця 2.3. Доповнена схема типологічного розподілу інформаційних ресурсів державного архіву за різними ознаками

Інформаційні ресурси сучасних державних архівів				
Неелектронні інформаційні ресурси		Електронні інформаційні ресурси		
архівні документи на паперовому носії	кіно-, фото-, фоно-, відео-архівні документи	архівні ресурси локального доступу	архівні ресурси віддаленого доступу (через Інтернет)	
зовнішні архівні ресурси	архівна продукція власної генерації	- БД - ІС, - ІПС	веб-сайти	веб-сторінки
			- БД, - ІПС - електронна архівна продукція власної генерації	

Таблиця 2.2. Електронні ресурси обласних державних архівних установ України, надані на їх веб-сайтах в мережі Інтернет

Головні висновки дисертації

Дякую за увагу !